

Routebeschrijving

Dit ommetje bestaat – op een trap het talud na - geheel uit geasfalteerde of bestrate wegen. De dijk is te vermijden door de route in te korten via de Dwars Hommelstraat. Het is handig om de folder van te voren te lezen. De route begint bij het klooster, Kloosterstraat 2, Beuningen (1).

- Loop met uw rug naar het klooster linksaf de Kloosterstraat in. In de bocht ziet u Villa De Elt (2). Steek de Dwars Hommelstraat recht over. (Als u de dijk wil vermijden, gaat u hier links. Bekijk het kaartje.) Tegen het eind van de Kloosterstraat ziet u links het Roodslag (3). Vlak voor de dijkopgang ziet u rechts de boerderij van kunstenaar Tolman (4) en iets verder links een witte boerderij (5).
- Ga op de dijk eerst even rechtsaf om de beelden in de tuin van Tolman te kunnen zien. Draai dan om en vervolg de dijk richting Ewijk. In de uiterwaarden lopen runderen en koniksparden (6). De weg rechts naar beneden loopt naar het voetveer, dat in de zomer naar de overkant vaart. Bovenaan de weg staat een oud wit veerhuisje. Daartegenover staat De Waardsendam. (7).
- Vervolg de dijk, negeer het trapje met de trapleuning dat links het bos ingaat. Neem wel de volgende trap zonder trapleuning links de Dijk af en volg je het paadje dat uitkomt op de straat. Volg deze straat rechtdoor, met de bocht naar links en vervolgens de bocht naar rechts. Na de laatste bocht zie je links de Dwars Hommelstraat: daar kom je uit als je de route hebt ingekort. Ga deze niet in, blijf de Hommelstraat volgen. Je loopt langs een oude put links en verderop zie je links een oude boerderij (8), die de ingang aan de Van Heemstraweg heeft..
- Ga linksaf de Van Heemstraweg op. Rechts zie je de grote T-boerderij De Balmerd (9). Links een aantal huizen uit begin vorige eeuw (10). Het dubbele woonhuis op nr. 72-74 is een gemeentelijk monument. (11). Rechts zie je een oude T-boerderij De Blanckenburgh (12).
- Sla bij de rotonde linksaf. Even verderop ben je terug bij het startpunt.

Geschiedenis

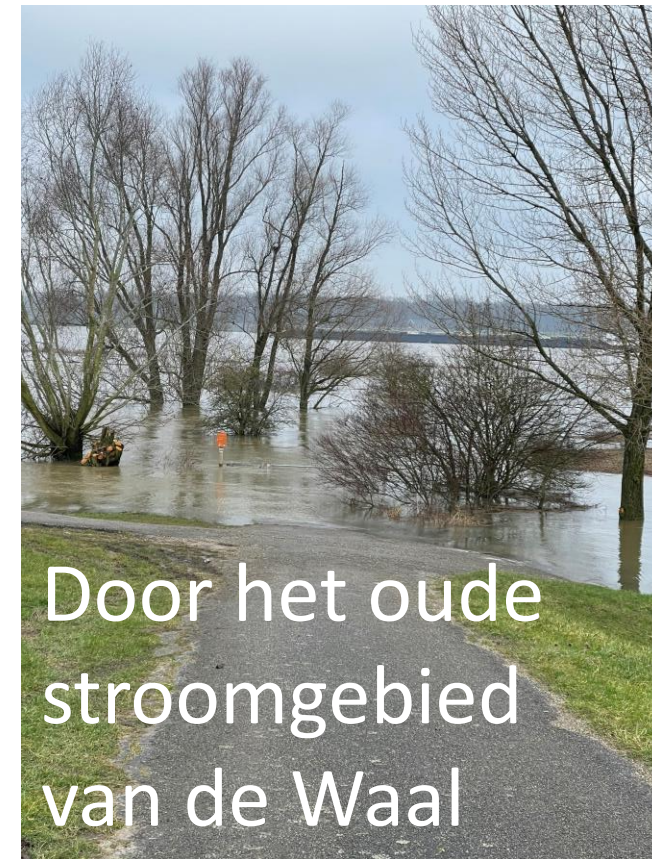
Beuningen en de Waal zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Vroeger lag de Waal meer naar het zuiden. Hij was ook veel breder dan nu: vaak wel een kilometer breed. Oorspronkelijk waren er geen dijken om de Waal te beteugelen. Mensen woonden op de hoger gelegen delen (oeverwallen) en het water stroomde bij hoog water naar de lager gelegen komgronden en van daaruit naar de westelijk gelegen Zak van Maas en Waal. De overloopgeulen die daardoor ontstonden dienden vanzelf als afwatering. Vanaf de elfde eeuw werden er zijwendes of -kaden ten oosten van de dorpen aangelegd om het water achter het dorp langs naar de lager gelegen komgronden te laten stromen. Soms werden er achter de dorpen ook kades aangelegd om te voorkomen dat het water weer terugstroomde. Het eerste echte dijkstelsel werd in de veertiende eeuw aangelegd door met name Graaf Reinout II van Gelre. Hij vaardigde daartoe in 1321 een dijkbrief uit. De dijken werden aangelegd maar niet altijd goed onderhouden. De Waal vroom in de winter regelmatig dicht. Door de dooi kruiden de ijsschotsen vaak tegen de dijk aan, dat ook voor doorbraken kon zorgen. De laatste grote dijkdoorbraak was in 1926 bij Overasselt. Het toezicht op de vroegere kaden lag in handen van de schout en buurmeesters. Het toezicht op de dijken gebeurde door het Ambt met de dijkgraaf en de gekozen heemraden.

© Stichting Wandelen in Beuningen.

De Beuningse Ommetjes zijn een samenwerkingsproject van de Stichting [Wandelen in Beuningen](#) en de Stichting [Historisch Besef Beuningen](#), gesubsidieerd door de gemeente Beuningen. Initiatiefneemster Marike de Valk heeft deze route ontworpen en de folder samengesteld. Voor info over tekst en foto's zie de websites van genoemde stichtingen.

Disclaimer: U loopt de route op eigen risico.

De gemeente Beuningen bestaat uit de vier dorpen Beuningen, Ewijk, Weurt en Winssen. Dit ommetje loopt door het oude stroomgebied van de Waal in het dorp **Beuningen**. Je ziet oude boerderijen, akkerbouw, fruitbomen en natuurlijk de Waal. Een deel van de route is niet geschikt voor rolstoelen vanwege de dijkop- en afgang. Die kun je vermijden door de route in te korten zoals aangegeven in de routebeschrijving. Het totale ommetje is **4 km** lang, de korte versie is **2 km**.

1. Klooster 'Het Liefdesgesticht'
Vanaf 1879 -1971 verzorgden de Tilburgse Zusters van Liefde hier het lager onderwijs voor meisjes, incl. bewaarschool. Sinds 1981 wonen hier jonge kunstenaars en is er een Galerie: de Gang.

2. Villa Den Elt (plm 1840)

Oorspronkelijk was dit een forse T-boerderij, die later werd omgebouwd tot een luxe villa. Lang woonde hier huisartsen met aan de zijkant hun praktijk en apotheek.

3. Het Roodslag (1972-11 ha)

Aangelegd in 1972. Bestaat vooral uit es, spaanse aak en zomereik. Nu erg uitgedund door de essentaksterfte. Heet Roodslag omdat dit gebied bestaat uit kleigrond met ijzerafzettingen (kleine korreltjes roest).

4. Hallehuisboerderij (1930)

Opvallend zijn de deuren van de deel die niet in de achter-, maar in de zijgevel zitten. In 1975 gekocht door beeldhouwer Ronald Tolman. Vanaf de dijk zijn in de tuin beelden te zien.

5. Hallehuisboerderij (1774)

Een van de oudste boerderijen van Beuningen met oude put. Opvallend wit gepleisterd. Heeft mooie zesruitschuiframen.

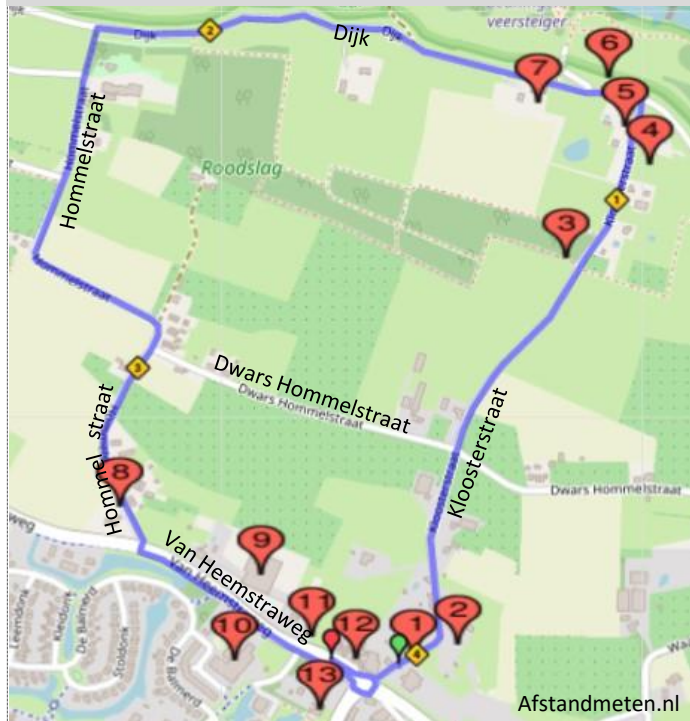

6. Natuurlijke begrazing

Sinds midden jaren '90 worden de Beuningse uiterwaarden 'natuurlijk begraasd' door Konikpaarden en runderen (zgn Rode Geuzen, een kruising van Brandrode runderen en Salers).

Van Heemstraweg: Baron Schelto Van Heemstra was van 1925 -1945 commissaris van de Koningin in Gelderland.
Hommelstraat: Hommel is een oude naam voor hop en kan duiden op een herberg waar bier geschonken werd.
Kloosterstraat: oorspronkelijk heette deze straat Dijksche-straat. In 1953 werd dit Kloosterstraat.
Dijk, ook Waalbandijk: Naast de zij- en achterwendes (dijken) worden bij de dorpskernen vanaf 1300 ook voorwendes aangelegd. Deze lopen parallel aan de rivier. Omstreeks 1350 worden deze met elkaar verbonden, zodat er een gesloten ringdijk rond het hele gebied van Maas en Waal ontstaat. Op straffe van een ban in de vorm van boete moeten de inwoners deze dijken zelf onderhouden.
Bij de dijkverzwaren na 1995 werden in Beuningen de oude steile dijkprofielen bewaard. Die zijn ontstaan door steeds ophogen van de kruin van de dijk. Hebben een eigen flora die bescherming geniet: zogeheten stroomdalflora. Deze stukken dijk zijn aan de andere kant extra verstevigd.

7. Waardsendam en veerhuis
Gebouwd in 1870 kwam de Waardsendam na uitbreiding tegen het talud aan te liggen. Het veerhuis dateert uit 1910. Het voetveer is in 2011 weer in de vaart. Zie extra info bij historischbesefbeuningen.nl

8. Put uit plm 1930.
Stond pal voor een boerderij, die afgebrand is door bliksem. Boerderij op achtergrond uit 1918.

9. T-boerderij (1875)

10. Den Balmerd (1871)
Den Balmerd was van herenboer Vermeulen, van wie ook de Blanckenburgh was. Nu zit er een bedrijf dat producten diepvriest.

11. Postkantoorstraat

Dit rijtje huizen is gebouwd tussen 1915 en 1923, voor de Van Heemstraweg werd aangelegd. De straat heette toen Postkantoorstraat.

12. Dubbel woonhuis (1915)
Enige huis in het rijtje met status als gemeentelijk monument. Erkers met siermetselwerk op de hoeken. Kleine portiekjes met een segmentboog. Luiken met zandloperbeschildering.

13. De Blanckenburgh (1863)
Van oudsher rijke hoeve. Huidige T-boerderij uit 1863, gebouwd met stenen van voormalig kasteel. Twee grote schuren zijn nu in gebruik als kantoor en woonhuis.

